

حیات

اداره مرکزی :
آنقره ده ، معارف امینلیک یاتشده کی دائره
استانبول جاده سنده آنقره

استانبول بوروسی :
استانبولده ، باب عالی جاده سنده ۱۱۹ نومرولو
دائرة مخصوصه
تلفون : ۳۶۰۷

نسخی هربرده ۱۰ غرورده .
سنه لکی پوسته ایله ه لیرا .
(اجنبی عملکتلر ایچین ه دولار) .

ایونه واعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسه
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرینله مرجعی آنقره مرئزدر .

هیانه رانما هیانه... دیباہ دهاا هرور حیات قاتالم...
- - -

۱ نجی جلد

آنقره ، ۱۴ ، نisan ، ۱۹۲۷

صافی : ۲۰

تورک اوجاقلری

کچن هاقنا تورک اوجاقلری کونی ایدی دینه بیلیر .
بر طرفدن اوجاقلرک اک اسکیمی اولان استانبول
اوجاغی عمومی اجتماعنی یاپارکن آنقره ده اوجاق
مرکز عمومی ایچون یاپیلاجق بنانک تملی
آیلدی . نه وقت اوجاق اطرافنده حرکت
اولورسه سوک اون بش سنه طرفنده کی کنجکلک
تاریخی خاطریمه کلیر . چونکه تورک اوجاغنک تکاملی
کنجکلک فکری وحسی تکاملیله بر آراده کیتمشدر .
تورکیه ده هیچ بره مؤسسه اوجاقلر قدار کنجکلر
اوزرنده مؤثر اولمامشدر . (۳۲۷) تاریخندن
اعتباراً اوجاغک تاریخی ، کنجکلک و مملکتک
تاریخی اولمشدر . هر یکی فکر ارجاقده معکس
بولمش ، اوراده قوتلندکن سوکرا یایلمشدر .
اوجاق یالکزر اعضاسنه دکل ، هر کسه ، حتی
ملی فکرلری هضم ایدمه جهک کهنه دماغلر
اوزرینه بیله تاثیر یاپمشدر . مفکوره سنک تحقیقی
بو قدار آرزمان طرفنده ادراک ایدمه بیلن مؤسسه لر ،
پک آزدرد : تورک اوجاقلری اون بش سنه اول
مدافعه ایتدیکی فکرلرک بررر تحقیقی کورمش ، قیسه
بر زمانده مملکتک هر گوشه سنه یایلمشدر .

اوجاغک بو بختیارلنی ، بو قدرتی هرشیدن
اول ، دوغورودن دوغورویه - عادتاغریزی اولارق -
ملی بر احتیاجدن دوغوش اولماسنه مستنددر .
اوجاغی ؛ ملی شعور یاراتمش ، او بو یوتمش ، او
انکشاف ایتدیرمشدر . اونک ایچوندرکه ؛ اوجاغه
بو یوک خدمت ایدمه نلر وارددر ، فقط اونک
مؤسسی یوقدر ، دهاا دوغوروسی اونی تأسیس

دوغان بر جمعیت «قلوب» حالنه استحاله ایدمه من .
اونک دوغوشی ، انکشافی بویله بر وظیفه نی
یاپیغه مساعد اولاماز . دون اوجاق ملی شعوری
اویاندیردی . بو کون ده ملی تکامل ایچون صریح بر یوله
یورومسی ایجاب ایدره . بو خصوصه یاپیلاجق اک مهم
وظیفه کنجکلک بدنی وفکری تربیه سنه خدمت دکلیدر ؟

غرب ولایتلرنده کی اوجاقلرک هدفی بو
صورتله تثبیت ایله دکن سوکرا بوغایه اطرافنده
ناصل جالیشلیماسی لازم کلهجکی مسئله سی ایله
قارشیلایشیرز . دولت مؤسسه لری ، ملی جمعیتلر
دائماً یکدیگرینی اتمام ایدمه جهک وظیفه لرینی
تقسیم ایتلیدرلر . بعضی ایشلر واردرکه دولت
یاپاماز . او ایشلری ملی جمعیتلر آمالیدر . مثلاً
معارف وکالتی مکتبلری واسطه سیله چوجوقلرده
وکنجکلرده فکری و بدنی تربیه نک تعمیمی
وظیفه سیله مکلفدر . فقط وکالتک قدرتی هیچ
بر زمان بوتون خلق طبقه سنه قدار بو فعالیت
تعمیمه کافی کله من . بونی آنجق ملی جمعیتلر یاپیبلیر .
بو اعتبارله تورک اوجاقلری چوق بو یوک
ویوکسک بر خدمته نامزددر . اوجاقلر بو خصوصه
چک واسلو و اقلرده کی (صوقول) تشکیلاتنه
یاقین برغایه نی بنمسه ملری ، بو مقصد اوغورنده قوتلی
بر فعالیت ابراز ایله ملری مملکتک بدنی تربیه سنده
نه قدار قیمتلی بر تحول وجوده کتیریر ! .

بر مملکتده اک فنا مساعی طرزنی ، ملی تشکلرک
یکدیگری آراسنده و بونلرله دولت مؤسسه لری
بیننده ائی برایش بولومی یاپیلاماسیدر . تورک
اوجاغی مرکز عمومی غرب ولایتلرنده بدنی
وفکری تربیه غایه سی اطرافنده آنجق ملی جمعیتلر
واسطه سیله یاپیلا بیله جهک ایشلری در عهده ایله ر
وتعلیم و تربیه ایله مکلف اولان مؤسسه لرله تشریک
مساعی ایلرسه چوق پارلاق ماضیسنه یکی ویوکسک
بر خدمت دهاا علاوه ایتمش اولور . محمد امین

ایله این قوت ملی شعوردر . بو شعور قوتله تجیه
قدار تورک اوجاغنک پروغرامی کندیلکندن
چیزلش ، کیدهجکی یول کندیلکندن تعین
ایله مشدی . اوجاق بو یوله یورودی ، اعضاسی
اوزن ، اولمایان هر فردک روحنده بر آیدینلق ،
بروضوح ، تام بر شعور اویاندیردی .

فقط بو ایله مفکوره تحقیق ایتدکن سوکرا
اوجاقلر هر ساحه ده کی فعالیتک پروغرامی
تثبیت ایتک ، اوجاقلری او پروغرام اطرافنده
واضح و صریح بر فعالیت مرکزی یایمق دوره سنه
کیردی : اوجاق مرکز عمومی اک اهمیتلی
وظیفه نی شیمیدی در عهده ایتمش بولونوبور .
اوجاقلرک بوندن سوکرا کی فعالیت پروغرامی
دهاا چوق ، علمه ، مختلف یوللردن اک ممکنی
دو غوروسی بولمغه استناد ایدمه جکدر .

اوجاقلرک فعالیتی عجبا هانکی اساسه استناد ایتلی ؟
نجه بونی تعین ایدره کن غرب ولایتلریله شرق
ولایتلری آیرمق ایجاب ایدره . دهاا دوغوروسی
اوجاق مرکز عمومی شرق ولایتلرنده کی
تورک اوجاقلریله غرب ولایتلرنده کی تورک اوجاقلریله
یرهجکی استقامتی یکدیگرندن آیرمغه مجبوردر .
شرق ولایتلرنده ملی وحدتی صاغلاملاشدیرمق
تورک حرثی ، حقیقی و تمیز تورکجه نی نشر ایتک
خصوصه سنده اوجاقلر چوق مهم بر فعالیت
ساحه سیدر . اورا اوجاقلری هرشیدن اول بو
غایه اطرافنده جالیشمق مجبوریتنده درلر . غرب
ولایتلرنده کی اوجاقلره کلنجه اونلره صریح
اولارق ویریه جهک استقامت کنجکلرک فکری
و بدنی تربیه سنه یاردم ایله مک اولمالیدر . اعتراف
ایتلیدرکه غرب ولایتلرنده کی بعضی اوجاقلر
اجرا آتته صریح بر وجهه ویره میورلر . البته
اوجاق مرکزی هیئت بو وضوح سنلنی کور -
مکده در . مثلاً بعضیلری اوجاغی ساده جه بر
قلوب کی قوللانمق ایسته یورلر . ملی بر معبد کی

اجتماعیات

اتحار و جنت

تخمیناً آلتی آیدن بری ، استانبول اجتماعیات آنستیتوسنده ، استانبولده واقع اتحار حادثه لری حقدده تحریاته باشلادم . بوتخریات اوزون و مشكدر . ۱۹۱۶ الی ۱۹۲۶ سنه لرنده اتحار حادثاتك هبسی ایچون برر فیش یایدم ؛ عددی تخمیناً بیکه بالغ اولان بوفیشلری برر برر تدقیق ، تصنیف ، الخ . اتمك لازم كلدی . ذهنلری بك حقل اولارق اشغال ایدن ، هر كس آراسنده مصاحبه موضوعی و هیچ كیمه نك علمی بر صورتده بیلده دیکي بو مسئله حقدده کی تدقیق اتمك و بر دیکي صریح نتایجی بك یاقینده بیلده بره جكم . فقط او نتایجی نشر ایتزدن اول بو مملكت منوراتی ، اتحار حقدده جاری اولادن داهادوغرو بر فكر ایدیمك حاضرا ملق ایترم .

اتحارك بر جنت مرقته عد ایدلدیكنی بر جوق دفعه لر ایتیمده ؛ انسانلركا كترسی عندده بر منتحر ، بر « خسته » ، بر « قاجیق » ، جمله عصیبه سی نورمال اولیان بر آدمدر . بن بو كون انتشار اتمش بولان بو فكر لره قارشى مجادله و اتحارك ، جنتله همان همان هیچ بر مناسبتی اولمادیغنی اثبات اتمك ایستورم . اتحاری بر جنت دی به ایضاح ایدن مدعا ، یكی دكلدر . اون دو قوزنجی عصرده بر جوق مشهور امراض عقلیه طیلبیری و بالخاصه « أسكیرول - EsquiroI » بو مدعا بی مدافعه ایدیبورلردی . « امراض عقلیه » حقدده کی بو بوك اترنده « أسكیرول » ؛ اتحار ، شعورك بوتون اوصافی عرض اتمكده در . و « انسان » ، آنجق جنت هدیانی انساننده حیاته قییار ، منحلر ، برر مجنونه ، دیوردی . فالره Falret مورودوتور Moreau de Tours ده همان همان عینی تعبیر لره بو مدعالری یوروتیورلر . بو مدعا ، بالخاصه طیلبیر نژدنده ، حسن قبول كوردی ؛ بچنلرده اونى اطشنان بخش بولان بر تورك امراض عقلیه طینه تصادف ایتدم . فقط مدعا حادثانن جبقاردیغمز نتیجه به مطابقیدر ؟ مسئله نظری اوله رق مناقشه ایدیلوب اتحاری خصوصی بر فكر ثابته ارجاع اتمك ، پسجبارینك صوك تحریاتك كافه سنه مخالف اولدیغنی اثبات قابلدن . مجنونلرك آراسنده اتحارلرك صورت عمومیده هیچ بر سببه استناد اتمدیکنی ، حال بو كة علی العاده منتحرلرك ، بك واضح سبیلردو لایسبله عمر لرینه خانه چكدك لرینه ده اثبات قابلدن . آنجق متخصصلری علاقه دار ایدیه بیله جك بو مناقشانی بر طرفه بر اقره رق قطعی و صورت مخصوصه ده بلیغ بعضی حادثه لری ذكر ایله اکتفا ایدیه جكم :

جنت ایله اتحار آراسنده بر نسبت بولدیغنی فرض ایدلم . غرب مملكتلرنده ، فرانسه ده ، آلمانیا ده مجنون قادیلرك عددی مجنون ار ككلر ككندن فضله در . جنت ، جنس نسا اوزنده داهامؤثر در . فرانسه ده ، آلمانیا ده ، اسویچر ده ، اسفاندىنا ویا

مملكتلرنده ، جاهیر متحده ده ، الخ یوز مجنون اوزرنده ۵۵ ویا ۵۶ سی قادین ، ۴۴ ویا ۴۵ سی ار ككلدر . بو نسبت ، شایان دقت بر دائمیت عرض اتمكده در . اتحاری جنتله ایضاحه چالیشان مدعا موثوق اولسه ایدی ، بوتون مملكتلرده اتحار ایدن قادیلرك عددی ار ككلرك . كندن بر آز فضله و هیچ اولمازسه اونكله مساوی اولماسی ایجاب ایدردی . حقیقت بو سبوتون باشقه در . لاعلی التصین بر قاچ رقم ذكر ایدیه جكم . ۱۸۷۵ سنه سنه دوغرو آوستریاده ، یوز منتحردن ، ۸۳ سی ار كك ، ۱۷ سی قادین ، پروسیاده ۸۲ سی ار كك ۱۸ سی قادین ، ایتالیا ده ۸۰ سی ار كك ، ۲۰ سی قادین ، فرانسه ده ۷۵ سی ار كك ، ۲۵ سی قادیندى . او دورده اوروپانك بوتون دولتلرنده کی اتحار و قعه لری حساب ایدیلجه قادیلر آراسنده بر اتحاره مقابل ، ار ككلرده ؛ اتحار و قعه سی اولیوردی . او زمانن بری ده بو نسبت بك ده كیمه مشدر . بناء علیه امراض عقلیه طیلبیرینك مدعا سی ، بو جهندن حقیقته مطابق دكلدر . باشقه بر مثال آلم : یهودیلر آراسنده کی اتحار ایله جنتك نسبتی دوشونه لم . یهودیلرك عدد لرینه نسبتله ، دیکر مذاهب دینه سالكلرنن داهامفضله چیلدیردقری احصائیات جدوللریله اثبات ایدلمشدر . یهودیلر ، آراسنده کی جنت وقایی وسطی اوله رق ، قاتولكلر ویا پروتستانلر آراسنده کی جنت وقایعدن وسطی اوله رق ، ایكی ، حتی اوچ دفعه فضله در . اونلرك جمله عصیبه لری هیچ شبهه سزكه دیکر لرینك کی قادار مشقر دكلدر . حال بو كة ، مأموك خلافته اوله رق ، یهودیلر ؛ قاتولكلردن و پروتستانلردن داهامآز اتحار ایدرلر . بو ادعا مزى تأیید ایچون بر قاچ رقم داهام ذكر ایدلم . ۱۸۵۰ سنه سنه دوغرو آوستریاده ، قاتولكلر آراسنده بر میلیونده ۸۰ ؛ پروتستانلر آراسنده ۵۱ ، یهودیلر آراسنده ۲۱ ، پروسیاده ۱۶۰ قاتولك ، ۵۰ پروتستان ، ۴۶ یهودی ؛ وورته نبرغده ۱۱۴ قاتولك ، ۷۸ پروتستان ، ۶۶ یهودی اتحار اتمشدر . یهودیلر عصیبه خسته لقره دیکر انسانلردن داهامزیا ده دوچار اولدقلى حالده اتحاره بالعكس داهامآزمیالدرلر . شیمدی مجنونلره منتحرلرك سنلرینه تدقیق ایدلم : غرب مملكتلرنده انسانلر ، اك زیاده ۳۵ یاشلرینه دوغرو اختلال شعوره مبتلا اولورلر . ۳۵ یاشندن صوكرا مجنونلرك نسبتی حسن اوله جق بر درجه ده تناقص ایدر . اتحار ایچون ایسه بویله دكلدر .

باسبه ایلر در كج ، اتحار مقداری ده مختار یا زاید
امره غربده (شرقده تمامیه بویله اولمادیغنی آشاغیده كوره جكز) ۴۰ یاشنده كیلر ۳۰ یاشنده كیلردن ، ۵۰ یاشنده كیلر ۴۰ یاشنده كیلردن ، ۶۰ یاشنده كیلر ۵۰ یاشنده كیلردن داهامفضله اتحار ایدر . انسانلر ، بالخاصه یتشمه دوغرو اتحاره میالدرلر . یتشم یاشندن صوكرا خفیف بر تناقص مشاهده ایدیلورسه ده (۷۵) یاشنده کی انسانلر ، عدد لرینه نسبتله ، (۳۵) ویا (۴۰) یاشنده كیلردن داهام جوق اتحار اتمكده در . بناء علیه جنت یاشلری منحنیسی ایله اتحار یاشلری منحنیسی آراسنده هیچ بر تناظر یوقدر . جنتله اتحار آراسنده هیچ بر مناسبت اولمادیغنی اثبات ایچون داهام بر جوق احصائی دلیلر كوسترمك

قابلدن . بونلر آراسنده بك معنیدار اولان بر دانه سنی داهام ذكر ایدیه جكز :
اختلال شعور شكللرنن بر چوغنه آلفولیزمك سببیت و بر دیکي هر كسجه معلومدر ؛ فرنكى ایله آلفولیزمك ، جنتك باشلیجه منبعیدر . او حالده ، آلفولیزم انكشافیله اتحار تمایلاتی آراسنده بر نسبت موجود میدر ؟ قطعیا . دور قایم ، اتحار حقدده کی ، باشلیجه مأخذ من اولان اترنده ، كئول سوء استعمال ایتدك لری ایچون تعقیبات قانونیه به معروض قالاتلرك عددی كوسته بر جدوللر تنظیم اتمش و بونلرك قارشینه منتحرلرك جدوللرینی قویمشدر . ایكی جدول آراسنده هیچ بر مطابقت یوقدر . آلفولیزمك بك جوق تخریبات یایدینی منطقه لرده منتحر عددی بك آز اولدیغنی حالده اتحار حادثه لری جوق اولانلرده ، آلفولیزم همان همان هیچ یوقدر . فقط جواب اوله رق ، كئول سوء استعمالی ایچون آجیلان تعقیبات قانونیه نك ، بر منطقه ده آلفولیزمك درجه سنی تعیینه كافی اولمادیغنی ایلری سورولده بیلر . بلكه ! او حالده ، كئول استهلا كینی تدقیق ایدلم . یه ، دیکر لرینه تمامیه همانل نتیجه لر ایده ایدیبورز . مثلاً آلمانیا ده ، اك آز اتحار ایدن ولایت اولان پوزن ، اك جوق كئول قوللانانیدر . صاقسونیا ده ایسه اتحار حادثاتی دورت دفعه داهام جوق ، كئول استهلا کی ایسه ایكی دفعه داهام آزدن .

بویله منتحرلرك « مختل الشعور ، دلی » اولدیغنی سوبله مك بلكه انسانه قولای كن بر ایضاحدر . فقط حادثات تدقیق ایدیلجه او ادعا ، بر آن بیله مقاومت ایدیه من . حادثات اجتماعیه حقدده خیالی بر پارچه قونلی اولان هر هانكى بر غزته جی بعضاً خوش ، اكثریا جاذب و خلكك قبوله آماده اولدیغنی ایضاحات بولور . كیمیا ویا فیزیق خصوصنده ارتجالاً نظریه ، ایضاحات ایجادى كیمسه نك خاطرینه كاز ؛ اجتماعیات ایچون ده بویله اولمایدن . اوزون زمان مشاهداتده بولونیلوب بونلر ایچون ایچیه تدقیق ایدلمه لی و معنایرینی استدلال ایچون كمال صبر ایله چالیشمالی و اونلردا نما تحقیق ایدلمه لیدر . امراض عقلیه متخصصلری احصائیات جدوللرینی اوقومق ، تدقیق اتمك ، بر بر لر یله مقایسه و تفسیر اتمك زحمتی اختیار ایتسه لردی ، ادعا لرینك بك چوروك اولدیغنی بلكه تقدیر ایدرلردی . مثلاً تولدات و وفیات جدوللرینی اتحار جدوللریله مقایسه ایتسه لردی نورمال دورلرده ، معین بر جمعیتك داخلنده اتحارلر ارقامنك شایان دقت ، اكثریا تولدات و وفیات ارقاملرنن داهام بویوك بر دائمیت عرض اتمكده اولدیغنی كورورلردی . او حالده بوندن ناصل بر نتیجه استخراج ایدرلردی ؟ ... شونی : اتحار ، فلان ویا فالان فردك جمله عصیبه سی ایله قابل ایضاح فردی بر حادثه اولمایوب آجی اجتماعیه سببلر ایضاح اولنده بیلر بك

بر هادیه اجتماعیه در . استانبولده یایدیم تدقیقات ده واضح بر صورتده بونی اثبات اتمكده در . اتحاری ، بر حادثه اجتماعیه عد ایتدیرمه سی لازم كلن اسبابدن بعضیلرینی ، بوندن صوكرا کی مقاله لرمدن برنده عرض ایدیه جكم .

استانبول دارالفنون و غلطه سرای ایسه سی فلسفه معلمی
مفسر بونافرسى